

Zitting 1975-1976

13 908

Herziening van het wettelijk minimumloon en enige sociale verzekeringsuitkeringen per 1 juli 1976 en 1 januari 1977

Nr. 8

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 8 juni 1976

In de memorie van antwoord naar aanleiding van het voorlopig verslag over het wetsontwerp inzake de herziening van het wettelijk minimumloon en enige sociale verzekeringsuitkeringen per 1 juli 1976 en 1 januari 1977 (zitting 1975–1976, nr. 13 908) heb ik toegezegd het door de Stichting van de Arbeid op 23 april jl. uitgebrachte advies over de hoofdlijnen subsidiëring minimum(jeugd)loonstijging 1976 aan de leden van de Tweede Kamer te zullen toezenden, indien die niet op bezwaren van de stichting zou stuiten.

De stichting heeft mij laten weten tegen toezending van het advies ter kennisneming aan alle leden van de Kamer geen bezwaar te hebben.

Bijgaand treft u het advies aan.

De Minister van Sociale Zaken,
J. Boersma

's-Gravenhage, 23 april 1976

Betreft: Hoofdlijnen subsidiëring minimum(jeugd)loonstijging 1976

Mijnheer de Minister,

Met uw brief dd. 16 februari 1976, no. 120.145, Directie Arbeidsverhoudingen, verzocht u ons bestuur advies omtrent de door u ontworpen regeling voor een subsidie aan bedrijven, waarin de ontwikkeling van het minimumloon een substantiële factor vormt voor de stijging van de arbeidskosten.

Het bestuur van de Stichting van de Arbeid meent de beslissing inzake de minimumloonsubsidie als een gegeven te moeten aanvaarden, waarvoor de Stichting van de Arbeid uiteraard geen verantwoordelijkheid draagt. Daarvan uitgaande is ons bestuur bereid over deze regeling enkele technische opmerkingen te maken, hoewel de vraag gesteld kan worden of de Stichting van de Arbeid wel de geëigende adviesinstantie is voor een regeling, die in feite een correctie is op een door de wetgever uitgestippeld sociaal-economisch beleid.

In uw brief gaat u er van uit, dat niet op bedrijfstaksniveau overleg wordt gepleegd, maar dat de betreffende bedrijfstaksorganisaties hun inbreng via de Stichting van de Arbeid leveren. Deze procedure is bij de voorbereiding van dit advies inderdaad gevolgd.

Ons bestuur wijst u er op, dat de interne raadpleging zich niet heeft uitgestrekt tot de vraag of de bedrijfsverenigingen bereid en/of in staat zijn deze taak op zich te nemen. Het bestuur meent te weten, dat u zich omtrent deze zaken nader bij de daartoe aangewezen instanties heeft geïnformeerd. Daarbij gaan wij er van uit, dat de ter zake van de uitvoering door de bedrijfsverenigingen te maken kosten door de overheid zullen worden vergoed.

Ten slotte zij met betrekking tot de algemene aspecten opgemerkt, dat de werkgeversleden van ons bestuur de betreffende maatregel zien als een middel dat wellicht hier of daar een knelpunt (tijdelijk) wegneemt, maar op geen enkele wijze de structurele problemen rond het minimumloon in met name die sectoren, waarop ook deze regeling betrekking heeft, tot een oplossing brengt.

Wat de regeling zelf betreft merkt het bestuur het volgende op.

Karakter van de regeling en de te stellen voorwaarden

In de brief van 1 december 1975 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft de Regering geconstateerd, dat de ontwikkeling van het minimumloon in 1976 voor dat jaar een extra belasting zal betekenen voor arbeidsintensieve bedrijfstakken met veel werknemers met lage inkomens en derhalve naar het oordeel van de Regering gevaar zal opleveren voor de werkgelegenheid in deze specifiek zwakke sectoren.

De maatregel heeft blijkens uw brief van 16 februari 1976 ten doel te voorkomen, dat de discrepantie, die ontstaat door de stijging van het minimum(jeugd)loon per 1 januari 1976 met 7,1% en de maximaal toegestane loonsverhoging in het eerste halfjaar 1976 van 4,5% een te zware belasting betekent voor arbeidsintensieve bedrijfstakken met veel werknemers met lage inkomens en derhalve een gevaar voor de werkgelegenheid oplevert.

De werknemersleden van ons bestuur willen er allereerst op wijzen, dat zij in het algemeen het door de Regering gelegde verband tussen loonontwikkeling en werkgelegenheid niet onderschrijven.

Deze leden hebben de vraag gesteld of de door u opgestelde voorwaarden voor toepassing van de regeling wel voldoende zijn. Het moet niet uitgesloten worden geacht, dat de enkele voorwaarde van een minimumloonsom van ten minste 10% van de totale loonsom, een te globale voorwaarde is. Het lijkt deze leden dan ook juister – gezien de door de Regering beoogde doelstelling om de werkgelegenheid in specifiek zwakke sectoren mede door deze regeling zoveel mogelijk te handhaven – de subsidiëring te beperken tot die bedrijven, waar o.a. als gevolg van de effecten van genoemde discre-

pantie de werkgelegenheid in gevaar komt. Daardoor wordt de mogelijkheid van een gebruik waar dit in feite niet nodig is beperkt.

Deze leden stellen derhalve voor een rendementscriterium in te voeren, waarbij zij denken aan een rendementscijfer van 10% op eigen vermogen vóór aftrek van belastingen, zoals blijkt uit de voor 1975 opgestelde jaarrekening.

Hierbij zouden deze leden dan nog de volgende voorwaarden gesteld willen zien:

a. Grote ondernemingen, waarop de Wet op de Jaarrekening niet van toepassing is, kunnen slechts voor subsidie in aanmerking komen, wanneer zij een gecertificeerde jaarrekening kunnen overleggen ter toetsing van deze rendementsgrens.

b. De subsidieverlening dient beperkt te worden tot de ondernemingen, die de primaire arbeidsvoorwaarden volgens een c.a.o. of volgens een regeling in de zin van de artikelen 5 en 6, lid 1 van de Wet op de loonvorming hebben geregeld.

c. Er dient door ondernemingen die gebruik zullen maken van de regeling een beleid te worden gevoerd, dat gericht is op handhaving van het personeelsbestand waarop de subsidie-aanvraag is gebaseerd.

d. Wanneer blijkt dat een onderneming ten onrechte subsidiegelden heeft ontvangen, zal terugvordering van de uitgekeerde bedragen moeten volgen.

De werkgeversleden van het bestuur ontraden u het opnemen van een rendementscriterium. Immers, het ontstaan en de omvang van de discrepantie leidt voor alle sectoren tot een extra druk op de loonkostenstijging in 1976. Dit geldt ongeacht de rendementspositie. Bovendien wordt de zwakte of de sterkte van sector of ondernemingen niet uitsluitend bepaald door het rendement in een toevallig gekozen basisjaar.

Ook wordt bij het prijsbeleid rekening gehouden met een toe te kennen subsidie, in verband met verhoging van het minimumloon. Een en ander betekent, dat bij invoering van een rendementscriterium de werkingssfeer van de regeling ten onrechte nog verder zou worden beperkt, hetgeen een discriminatie teweeg brengt. Veeleer zou de regeling een algemene werking moeten krijgen, ongeacht het aantal minimumloners in de betrokken onderneming of sector.

Voorts vragen deze leden zich af, of het in overeenstemming met de bedoeling van deze subsidieregeling is het effect daarvan te verminderen door een flink deel weer met belastingheffing te treffen.

Ten slotte zouden deze leden ook op pragmatische gronden ervoor willen pleiten de uitvoering zo eenvoudig mogelijk te houden. Deze uitvoering zou ernstig worden belemmerd door opneming van de extra-voorwaarden, zoals door de werknemersleden onder a t/m d bepleit.

Daar komt bij, dat de door de werknemersleden voorgestelde beperking van subsidieverlening tot die ondernemingen, die de primaire arbeidsvoorwaarden volgens een c.a.o. of volgens een regeling in de zin van de artikelen 5 en 6, lid 1 van de Wet op de loonvorming hebben geregeld, zeker vele kleine ondernemingen, waar de problematiek van de grote stijging van het minimum(jeugd)loon per 1 januari 1976 juist extreme gevolgen kan hebben, van de regeling zou uitsluiten. Dit is naar het oordeel van deze leden een af te wijzen consequentie.

Over de door u gestelde voorwaarde van een *minimumloonsompercentage van ten minste 10%*, waaraan een bedrijf moet voldoen om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt in ons bestuur eveneens verschillend gedacht.

De werkgeversleden van het bestuur zijn van mening, dat – gelet op de bedoelingen van de regeling – deze in principe op iedere onderneming, die de effecten van bedoelde discrepantie ondervindt, van toepassing dient te zijn. Om een stroom van aanvragen, die slechts zeer kleine bedragen betreffen te voorkomen, kunnen deze leden een zekere drempel wel billijken. De voorgestelde 10% vinden zij echter veel te hoog, zodat zij u in overweging willen geven dit percentage lager te stellen.

De werknemersleden van het bestuur – ervan uitgaande dat de ondernemer in principe de ontwikkeling van het minimumloon als een in zijn totale

ondernemersbeleid in te passen gegeven dient te accepteren – willen, zoals reeds vermeld, de regeling slechts toegepast zien ten aanzien van die ondernemingen, waar de werkgelegenheidssituatie in gevaar komt. Zij kunnen zich derhalve met een behoorlijke drempel verenigen, omdat alleen dan de minimumloonsom van substantiële invloed kan zijn op het kostenpatroon van de onderneming; zij achten de genoemde 10% in dit opzicht zeker acceptabel.

Uitvoering van de regeling

Met betrekking tot de *bepaling van de minimumloonsom* is in ons bestuur de vraag gerezen of toeslagen (overwerk, tarief, ploegenarbeid, etc.) en bijvoorbeeld een 13de maand bij de bepaling van het minimumloon worden meegerekend. Mede omdat het slechts om een eenmalige regeling gaat, zou het bestuur in dit opzicht een soepele beoordeling willen adviseren.

In dit verband wijst het bestuur op het destijds door de Loontechnische Dienst verrichte onderzoek met betrekking tot het minimumloon, waarbij deze dienst voor de bepaling, wie tot minimumloontrekker gerekend diende te worden, een marge van 5% ten aanzien van het inkomen heeft aangehouden.

Met de bepaling, dat het bedrijf ingeschreven dient te zijn bij een Kamer van Koophandel resp. het Landbouwschap – waardoor voorkomen wordt dat allerlei niet tot het eigenlijke bedrijfsleven behorende instellingen er eveneens onder zouden vallen – kan ons bestuur instemmen.

Wat betreft de bepaling van hetgeen tot het bedrijf of de onderneming gerekend dient te worden (filiaal, vestiging) adviseert ons bestuur u ter zake zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de uitvoeringsorganisatie van de sociale verzekering.

Voorts is het ons bestuur opgevallen, dat in uw brief sprake is van de volwassen minimumloontrekker. Het bestuur geeft er de voorkeur aan, dat te dien aanzien de term «wettelijk minimumloontrekker» resp. «minimumjeugdloontrekker» wordt gebezigd.

De werknemersleden van het bestuur achten het gewenst, dat ook de ondernemingsraden bij de regeling worden betrokken, in die zin, dat zij kennis kunnen nemen van de door de ondernemer aan de met de uitvoering belaste instantie te verstrekken gegevens. Zij zouden daartoe de werkgever de verplichting opgelegd willen zien de met betrekking tot de onderhavige regeling te verstrekken gegevens eveneens aan de aan zijn bedrijf verbonden ondernemingsraad voor te leggen.

De werkgeversleden van ons bestuur zijn van mening, dat de betrokken gegevens, met name gezien het nominatieve karakter, te gedetailleerd zijn om aan de ondernemingsraad te kunnen worden overgelegd. Bovendien is het opnemen van een verplichting te rigide, omdat de ondernemingsraad reeds onder de huidige Wet op de ondernemingsraden de bevoegdheid heeft, indien dat voor de vervulling van zijn taak noodzakelijk is, nadere informatie te vragen. Deze informatie moet dan echter wel algemeen van aard zijn en niet betrekking hebben op individuele gevallen. Dit laatste mede in verband met het feit, dat de ondernemingsraad geen controlerende taak heeft.

Ons bestuur nam kennis van het voornemen een uitvoeringscommissie in het leven te roepen, waarin in elk geval de Ministeries van Economische Zaken en van Sociale Zaken zitting hebben.

Het merkt in dit verband op, dat dit als een ambtelijke aangelegenheid dient te worden gezien, zodat werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers niet betrokken behoeven te worden bij de begeleiding en/of het toezicht op de uitvoering van de regeling.

Ten slotte neemt ons bestuur aan, dat de geëigende controlemaatregelen worden getroffen ten aanzien van de naleving van de onderhavige regeling.

In het vertrouwen u hiermede voldoende de opvattingen van ons bestuur te hebben weergegeven, verblijven wij,

hoogachtend,
Stichting van de Arbeid
P. S. Pels, secretaris.